ECLI:LV:AT:2017:1228.C19034913.1.S

Lieta Nr. C19034913
SKC-359/2017
Civillietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
SPRIEDUMS
Rīgā, 2017.gada 28.decembrī

Augstākā tiesa šādā sastāvā:

tiesnese referente Vanda Cīrule,
tiesnese Zane Pētersone,
tiesnese Anda Vītola

izskatīja rakstveida procesā civillietu sakarā ar /pers. B/ kasācijas sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 3.novembra spriedumu
SIA „ADONĪDS" prasībā pret /pers. B/ par zaudējumu atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] SIA „ADONĪDS" 2013.gada 2.maijā cēlusi prasību, to precizējot un papildinot, pret /pers. B/, kurā lūgusi:
1) izslēgt /pers. B/ no SIA „ADONĪDS" dalībniekiem, jo viņš ar savu darbību ir nodarījis būtisku kaitējumu sabiedrības interesēm;
2) piedzīt no /pers. B/ zaudējumu atlīdzību:
- 6067,43 EUR par kravas seglu vilcēja /TL marka/ atsavināšanu zem tirgus vērtības;
- 1409,54 EUR par kravas seglu vilcēja /TL marka/ remontu pēc tā atsavināšanas
SIA /Nosaukums B/;
- 2172,73 EUR SIA „ADONĪDS" nesaņemto atlīdzību par transporta pakalpojumiem;
- 14 000 EUR par puspiekabes „Rothdedan" pārdošanu;
- 28 475,93 EUR, ko veido SIA /Nosaukums B/ 2012.gadā gūtā peļņa;
3) piedzīt no atbildētāja tiesāšanās izdevumus.
Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi.

[1.1] SIA „ADONĪDS" reģistrēta Komercreģistrā 2004.gada 5.februārī. /pers. B/ ir viens no sabiedrības dibinātājiem un līdz /datums/bijis SIA „ADONĪDS" valdes loceklis ar tiesībām pārstāvēt sabiedrību atsevišķi. Atbildētāja kompetencē bijusi prasītājas autotransporta uzturēšana un kravu pārvadājumu organizēšana, sadarbība transporta pakalpojumu sniegšanā ar SIA „Pindstrup Latvia", kura ir prasītājas galvenā kliente.

[1.2] /pers. B/ 2013.gada februārī iesniedzis SIA „ADONĪDS" grāmatvedībā dokumentus par avansa izlietojumu, pievienojot kvīti, kas izsniegta uz SIA /Nosaukums B/ vārda. Grāmatvedība par minēto ziņojusi valdes priekšsēdētājam, tādējādi SIA „ADONĪDS" atklājusi, ka atbildētājs, pārkāpjot Komerclikuma 171.pantu par konkurences aizliegumu attiecībā uz sabiedrības valdes locekļiem, 2011.gada 18.oktobrī komercreģistrā ir reģistrējis savu firmu
SIA /Nosaukums B/, kuras galvenais darbības veids ir identisks prasītājas darbības veidam, proti, kravu pārvadājumi pa autoceļiem.

[1.3] Ar SIA „ADONĪDS" dalībnieku sapulces /datums/lēmumu, pamatojoties uz Komerclikuma 224.panta ceturto daļu, atbildētājs atsaukts no valdes locekļa amata. Savukārt 2013.gada 26.aprīlī SIA „ADONĪDS" dalībnieku sapulcē, pamatojoties uz Komerclikuma 172.pantu, pieņemts lēmums celt prasību pret bijušo valdes locekli /pers. B/, jo viņš savus pienākumus nav pildījis kā krietns un rūpīgs saimnieks, nodarot zaudējumus sabiedrībai.

Saskaņā ar Komerclikuma 171.panta pirmās daļas trešo punktu prasītājai ir tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību vai attiecīgos darījumus atzīt par tādiem, kas noslēgti sabiedrības vārdā, un gūto ienākumu vai prasījuma tiesību uz tiem nodošanu SIA „ADONĪDS".

[1.4] SIA „ADONĪDS" 2005.gada 28.decembrī iegādājusies no SIA „Unilīzings" kravas seglu vilcēju /TL marka/ (1998.izlaiduma gads) par 14 098,25 Ls (20 060 EUR).

/pers. B/ 2011.gada otrajā pusē vairākkārt aicinājis sabiedrības dalībniekus šo automašīnu pārdot, jo tā ir nolietojusies un darījums jānoslēdz, kamēr ir pircējs. Atbildētājs 2011.gada 20.decembrī par 2000 Ls (2845,74 EUR) kravas seglu vilcēju /TL marka/ pārdevis SIA „AM Una". Savukārt 2011.gada 27.decembrī kravas seglu vilcējs /TL marka/ pārreģistrēts uz SIA /Nosaukums B/ vārda, kurai tas joprojām pieder. Automašīna pirms pārdošanas par prasītājas līdzekļiem pastiprināti remontēta, tajā ieguldot 2269,78 Ls
(3229,61 EUR) bez PVN.

Kravas seglu vilcēja /TL marka/ tirgus vērtība, ņemot vērā tam veiktos remontus un hidraulikas esamību, pārdošanas brīdī 2011.gada decembrī nebija zemāka par 7000 Ls
(9960,10 EUR), tādējādi, pārdodot automašīnu par krietni zemāku cenu 2000 Ls
(2845,74 EUR), atbildētājs nodarījis prasītājai zaudējumus vismaz 5360,66 Ls (7627,53 EUR). Turklāt pēc automašīnas pārdošanas atbildētājs iegādājies rezerves daļas un veicis šīs automašīnas apkopi par prasītājas līdzekļiem 990,63 Ls (1409,54 EUR) bez PVN, tādējādi nodarot prasītājai

zaudējumus.

[1.5] /pers. B/ ļaunprātīgi izmantojis prasītājas uzticēšanos un tā vietā, lai rūpētos par SIA „ADONĪDS" ekonomiskajām interesēm, izlietojis prasītājas naudas līdzekļus sava uzņēmuma vajadzībām.

Pārbaudot „MAPON" GPS autoparka vadības sistēmas izdrukas, prasītāja konstatējusi, ka tās autotransports sniedzis transporta pakalpojumus, par kuriem nav izsniegti rēķini. Pēc atbildētāja norādījumiem 2012.gadā šādi transporta pakalpojumi sniegti Blīdenes un Bīlastu stādaudzētavām, piegādājot tām kūdras pārpalikumus no Rīgas rajona, Baložiem. Kravas piegādātas bez pavadzīmēm, vai arī noformētas uz SIA /Nosaukums B/ vārda.

Ņemot vērā SIA „ADONĪDS" sniegto pakalpojumu cenas SIA „Pindstrup Latvia", /pers. B/ nodarījis sabiedrībai zaudējumus 1527 Ls (2172,73 EUR), jo prasītāja nav saņēmusi atlīdzību par sniegtajiem transporta pakalpojumiem.

[1.6] Prasītājai pienākas SIA /Nosaukums B/ 2012.gada peļņa 20 013 Ls (28 475,93 EUR), jo 2012.gada sākumā, prasītājas īpašumā bijušas četras automašīnas - vilcēji un puspiekabes. Savukārt atbildētāja uzņēmums SIA /Nosaukums B/ no 2012.gada janvāra sācis sniegt transporta pakalpojumus SIA „Pindstrup Latvia", taču pirmo puspiekabi Ceļu satiksmes drošības direkcijā reģistrējis tikai 2012.gada 21.maijā, tādējādi izmantojis prasītājai piederošos transportlīdzekļus.

SIA /Nosaukums B/ piederošais vilcējs /TL marka/ , valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, 2012.gada pirmajā pusē vilcis SIA „ADONĪDS" piederošās puspiekabes, valsts reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/ un Nr. /reģistrācijas numurs/ , bet prasītāja par puspiekabju izmantošanu atlīdzību nav saņēmusi.

Minēto pierāda SIA „Pindstrup Latvia" izsniegtās transporta pavadzīmes: 2012.gada 6.janvāra transporta pavadzīme Nr. /numurs/; 2012.gada 12.marta transporta pavadzīme
Nr. /numurs/; 2012.gada 30.aprīļa transporta pavadzīme Nr. /numurs/ un 2012.gada 18.maija transporta pavadzīme Nr. /numurs/.

Tā vietā, lai slēgtu darījumus ar SIA „Pindstrup Latvia" par kravu pārvadājumiem
SIA „ADONĪDS" vārdā, atbildētājs savtīgi izmantojis iegūtos kontaktus un slēdzis darījumus sava uzņēmuma vārdā.

/pers. B/ darbības rezultātā 2012.gadā samazinājies SIA „ADONĪDS" sniegto pakalpojumu apjoms, jo viens vilcējs tika atsavināts SIA /Nosaukums B/, bet vienam no četriem vilcējiem 2012.gada pirmajā pusē bija dīkstāve, jo kādu no četrām piekabēm regulāri izmantoja atbildētājs SIA /Nosaukums B/ saimnieciskās darbības veikšanai.

SIA /Nosaukums B/ 2012.gada pārskats liecina, ka uzņēmums guvis peļņu 20 013 Ls
(28 475,93 EUR). SIA „ADONĪDS" ir tiesības prasīt atlīdzināt zaudējumus (negūto peļņu) un
SIA /Nosaukums B/ 2012.gadā gūto ienākumu nodošanu prasītājai. Gadījumā, ja atbildētājs būtu izturējies pret saviem pienākumiem kā pienākas lojālam valdes loceklim un pilnvarniekam, visu SIA /Nosaukums B/ gūto peļņu būtu guvusi prasītāja.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1770., 1771., 1772., 1773., 1779., 2289., 2304. un 2305.pantu, Komerclikuma 195., 169., 171. un 172.pantu.

[2] Ar Kuldīgas rajona tiesas 2015.gada 27.maija spriedumu prasība apmierināta daļēji.

/pers. B/ izslēgts no SIA „ADONĪDS" dalībniekiem, nododot /pers. B/ piederošās 380 pamatkapitāla daļas ar kopējo nominālvērtību 38 000 Ls (54 069,13 EUR)
SIA „ADONĪDS".

No /pers. B/ par labu SIA „ADONĪDS" piedzīta zaudējumu atlīdzība 10 582,27 EUR, valsts nodeva 524,44 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 EUR.

Noteiktas SIA „ADONĪDS" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. B/ likumiskos 6 % no pamatparāda summas.

Prasība daļā par 41 543,36 EUR zaudējumu atlīdzības piedziņu noraidīta.

Prasība daļā par tiesāšanās izdevumu 40 EUR un ar lietas vešanu saistīto izdevumu
1365 EUR piedziņu no /pers. B/ noraidīta.

No SIA „ADONĪDS" par labu /pers. B/ piedzīti izdevumi advokāta palīdzības samaksai 557,90 EUR.

[3] SIA „ADONĪDS" iesniedza apelācijas sūdzību par tiesas spriedumu daļā, ar kuru noraidīta prasība par:

1) 6067,43 EUR zaudējumu atlīdzības piedziņu par kravas seglu vilcēja /TL marka/ atsavināšanu zem tirgus vērtības;

2) SIA /Nosaukums B/ peļņas 28 475,93 EUR nodošanu prasītājai;

3) tiesāšanās izdevumu 40 EUR un ar lietas vešanu saistīto izdevumu 1365 EUR piedziņu no /pers. B/;

4) ar lietas vešanu saistīto izdevumu 557,90 EUR piedziņu no SIA „ADONĪDS" /pers. B/ labā.

[4] Ar Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 3.novembra spriedumu prasība apmierināta.

No /pers. B/ par labu SIA „ADONĪDS" piedzīta zaudējumu atlīdzība 34 543,36 EUR, valsts nodeva 3060,69EUR un ar lietas vešanu saistītie izdevumi 2205 EUR.

Atzītas SIA „ADONĪDS" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no nesamaksātās pamatparāda summas.

Spriedums pamatots ar šādiem argumentiem.

[4.1] Prasība celta par zaudējumu atlīdzināšanu, ko /pers. B/ kā valdes loceklis, nepildot savus pienākumus kā krietns un rūpīgs saimnieks, nodarījis sabiedrībai.

Lai noskaidrotu, vai iestājusies /pers. B/ atbildība pēc Komerclikuma 169.panta otrās daļas, jākonstatē šādi priekšnoteikumi: 1) sabiedrībai nodarīts zaudējums; 2) amatpersonas rīcība - darbība vai bezdarbība; 3) cēloniskais sakars starp amatpersonas rīcību un sabiedrības zaudējumu.

Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 25.janvāra spriedumā lietā Nr. SKC-25/2012 pausta atziņa, ka, ja prasītājs ir pierādījis visus iepriekš minētos apstākļus, atbildētājs var atbrīvoties no atbildības, ja viņš pierāda, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks, respektīvi nav pieļāvis pat vieglu neuzmanību.

No Komerclikuma 169.panta izriet, ka zaudējumu atlīdzībai par pamatu var būt valdes locekļu darbības vai bezdarbības sekas, kā rezultātā sabiedrībai nodarīts zaudējums.

Minētās normas komentāros norādīts, ka valdes loceklis būtībā ir sabiedrības dalībnieku uzticības persona, kuram uzticēta svešas mantas (sabiedrības kā atsevišķa tiesību subjekta mantas) pārvaldīšana. (..) Sabiedrības valdes locekļiem kā sabiedrības vadītājiem ir jāsekmē sabiedrības mērķu sasniegšana.

Sabiedrības izveidošanas pamatmērķis ir tās dalībnieku ekonomisko interešu realizācija. Līdz ar to valdes un padomes locekļiem ir pienākums būt lojāliem gan pret sabiedrību kā patstāvīgu tiesību subjektu, gan arī pret visu tās dalībnieku ekonomiskajām interesēm.

[4.2] Prasītāja ir pierādījusi zaudējumus 6067,43 EUR, kas radušies, atsavinot
SIA „ADONĪDS" piederošu kravas seglu vilcēju /TL marka/, iesniedzot dokumentu par atsavinātās automašīnas tirgus vērtību, kādu to noteicis OCTA

eksperts. Apstāklim, vai šis eksperts bija tiesīgs veikt vērtēšanu, nav nozīmes, jo atbildētājs nav pierādījis, ka, atsavinot automašīnu par 2000 Ls (2845,74 EUR), kas iegādāta par 14 098,25 Ls (20 060 EUR), viņš rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks. Turklāt netiek apstrīdēts, ka /pers. B/ sākotnēji atsavinājis transportlīdzekli sev zināmam uzņēmumam, vēlāk šis transportlīdzeklis nonācis
SIA /Nosaukums B/ īpašumā.

Atbildētājam kā valdes loceklim, kuram ir uzticēta SIA „ADONĪDS" manta, bija pienākums šo mantu saglabāt un novērst zaudējumus, tomēr pierādījumi par minētajām darbībām no atbildētāja puses netika iesniegti.

Tādējādi prasība par zaudējumu atlīdzības 6067,43 EUR piedziņu ir pamatota un apmierināma.

[4.3] Prasītāja reģistrēta komercreģistrā 2004.gada 5.februārī, un tās komercdarbības veids ir kravu pārvadājumi pa autoceļiem. Savukārt SIA /Nosaukums B/ reģistrēta /datums/ar analoģisku darbības veidu, kuras valdes priekšsēdētājs ir /pers. B/. Lietā netiek apstrīdēts, ka tajā pašā laikā atbildētājs bijis arī SIA „ADONĪDS" valdes loceklis.

No minētā nepārprotami secināms, ka /pers. B/ ir pārkāpis konkurences ierobežojumu un, savas komercsabiedrības nosaukumā ietverot pats savu uzvārdu, ir rīkojies augstākā mērā nelojāli pret prasītāju.

[4.4] No SIA /Nosaukums B/ gada pārskata par laiku no 2011.gada 18.oktobra līdz 2012.gada 31.decembrim redzams, ka sabiedrības neto apgrozījums ir 20 013 Ls
(28 475,93 EUR).

Atbilstoši Gada pārskatu likuma 21.pantam neto apgrozījums ir ieņēmumi no sabiedrības pamatdarbības.

Ja atbildētājs nerīkotos prettiesiski, prasītājas finansiālais stāvoklis un mantas vērtība tiktu palielināta par minēto summu, tātad ir pamats atzīt, ka prasītājai ir nodarīti zaudējumi
28 475,93 EUR.

Komerclikuma 171.panta otrā daļa paredz gūtā ienākuma nodošanu sabiedrībai, kuras intereses valdes loceklis ar savu rīcību ir pārkāpis.

Fakts, ka atbildētājs ir pārkāpis minētās tiesību normas noteikumus, ir konstatēts pirmās instances tiesas spriedumā un nav pārsūdzēts. Tādējādi darījumi, kas noslēgti laika posmā no 2011.gada 18.oktobra līdz 2012.gada 31.decembrim, ir atzīstami par tādiem, kas noslēgti prasītājas vārdā, un SIA /Nosaukums B/ minētajā laikā gūtie ienākumi pienākas prasītājai.

[5] Par minēto spriedumu /pers. B/ iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdzis spriedumu atcelt.

Kasācijas sūdzība pamatota ar tālāk norādītajiem argumentiem.

[5.1] Tiesa nepareizi iztulkojusi Komerclikuma 171.panta otro daļu, no kuras izriet divas patstāvīgas prasītājas tiesības, proti, prasīt zaudējumu atlīdzināšanu no atbildētāja vai lūgt atzīt atbildētāja noslēgtos darījumus par prasītājas noslēgtiem, nosakot prasītājai tiesības uz šo darījumu rezultātā gūtajiem ienākumiem vai prasījuma tiesības uz šiem ienākumiem. Tādējādi minētā tiesību norma paredz divus dažādus aizskarto tiesību aizsardzības veidus, kuru izvēle ir prasītājas ziņā. Katrs no minētajiem tiesību aizsardzības veidiem ir atšķirīgs materiāltiesisks prasījums, tādējādi arī prasības priekšmets un pamats katram no tiem ir atšķirīgs.

Prasītāja kā savu aizskarto tiesību aizsardzības veidu konkrētajā gadījumā ir izvēlējusies zaudējumu piedziņas prasību. Savukārt tiesa, nepareizi iztulkojot Komerclikuma 171.panta otro daļu un pārkāpjot prasījuma robežas, atzinusi, ka SIA /Nosaukums B/ laikā no 2011.gada 18.oktobra līdz 2012.gada 31.decembrim noslēgtie darījumi ir atzīstami par noslēgtiem prasītājas vārdā, tādēļ SIA /Nosaukums B/ gūtie ienākumi pienākas prasītājai. Tādējādi tiesa nepamatoti pielīdzinājusi zaudējumus ar SIA /Nosaukums B/ slēgtajiem darījumiem un no tiem gūtajiem ienākumiem, kas ir pretēji Komerclikuma 171.panta otrās daļas jēgai. Tādējādi tiesa izskatījusi prasījumu, kas nebija izvirzīts prasībā, un uz tāda pamata prasība nebija celta.

Turklāt tiesa nepareizi norādījusi, ka par laiku no 2011.gada 18.oktobra līdz 2012.gada 31.decembrim SIA /Nosaukums B/ neto apgrozījums bijis 28 475,93 EUR, lai gan no sabiedrības 2012.gada pārskata secināms, ka neto apgrozījums bijis 128 355,84 EUR. Līdz ar to nav saprotama tiesas atsaukšanās uz Gada pārskatu likuma 21.pantu.

[5.2] Taisot spriedumu, tiesa pārkāpusi Civilprocesa likuma 97.panta trešo daļu, 190.pantu un 193.panta piekto daļu, jo nav norādījusi apsvērumus, kuru dēļ nav vērtējusi visus lietā iesniegtos pierādījumus.

Tiesa nav vērtējusi atbildētāja iesniegto sauszemes transportlīdzekļu tehniskā eksperta /pers. I/ 2015.gada 13.marta slēdzienu, kurā secināts, ka prasītājas iesniegtais OCTA eksperta atzinums sastādīts, pārkāpjot Ministru kabineta 2005.gada 12.aprīļa noteikumu
Nr. 251 „Transportlīdzekļu tehniskās ekspertīzes un tehnisko ekspertu sertificēšanas noteikumi" 41., 49.punktu un V sadaļu. Tāpat tiesa nav vērtējusi atbildētāja iesniegto Ceļu satiksmes drošības direkcijas 2014.gada 14.maija izziņu, ka kravas seglu vilcējs /TL marka/ ceļu satiksmē no 2011.gada 7.aprīļa nav piedalījies.

Netika vērtēti arī /pers. J/ 2013.gada 3.jūnijā Valsts policijas iecirknī sniegtie paskaidrojumi, ka 2011.gada 20.decembrī viņš no SIA „ADONĪDS" iegādājies kravas seglu vilcēju /TL marka/ un /pers. B/ viņu informējis, ka transportlīdzeklim ir ātrumkārbas defekts.

Minētie pierādījumi apstiprina atbildētāja paskaidrojumus, ka transportlīdzeklis netika ilgstoši lietots, tā tehniskais stāvoklis nepieļāva ekspluatāciju un remonts nebija ekonomiski lietderīgs, līdz ar to automašīnas pārdošanas cena noteikta atbilstoši tās tehniskajam stāvoklim.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi sprieduma likumību attiecībā uz personu, kura to pārsūdzējusi, un attiecībā uz argumentiem, kas minēti kasācijas sūdzībā, kā to nosaka Civilprocesa likuma 473. panta pirmā daļa, Augstākā tiesa atzīst, ka spriedums daļā, ar kuru no /pers. B/
SIA „ADONĪDS" labā piedzīti 28 475,93 EUR, atceļams.

[6.1] Civilprocesa likuma 426.panta otrā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata tikai tos prasījumus, kas izskatīti pirmās instances tiesā. Prasības priekšmeta vai pamata grozīšana nav pieļaujama.

Lietas izskatīšanas robežas apelācijas instances tiesā nosaka prasības pieteikums, pirmās instances tiesas spriedums un apelācijas sūdzība. Tas nozīmē, ka apelācijas instances tiesa skata pēc būtības prasītāja prasību, kas celta pirmajā instancē, vai nu pilnā apjomā vai kādā tās daļā, atkarībā no apelācijas sūdzībā norādītā (*sk. Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2010.gada 22.decembra sprieduma lietā Nr. SKC-966/2010 (C33239009) 9.1.punktu, Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 5.septembra sprieduma lietā
Nr. SKC-1057/2012 (C28348410) 10.punktu, Augstākās tiesas 2017.gada 21.jūnija sprieduma lietā Nr. SKC-191/2017 (C13041111) 13.1.punktu, Augstākās tiesas 2017.gada 5.jūlija sprieduma lietā Nr. SKC-245/2017 (C28317513) 9.2.1.punktu*).

[6.2] No lietas materiāliem redzams, ka prasītāja pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzēja daļā, ar kuru noraidīta prasība par zaudējumu atlīdzību, ko veido SIA /Nosaukums B/ 2012.gadā gūtā peļņa 28 475,93 EUR, un zaudējumu 6067,43 EUR, kas radušies pārdodot kravas vilcēju /TL marka/ zem patiesās vērtības, piedziņu.

[6.3] Apelācijas instances tiesa, atsaucoties uz Komerclikuma 171.panta otro daļu, atzinusi, ka attiecīgi darījumi, kas veikti laika posmā no

2011.gada 18.oktobra līdz 2012.gada 31.decembrim, atzīstami par tādiem, kas noslēgti prasītājas vārdā, un SIA /Nosaukums B/ šajā laika posmā gūtais ienākums 28 475,93 EUR pienākas prasītājai.

Izdarot šādu secinājumu un piedzenot prasītājas labā SIA /Nosaukums B/ 2012.gadā gūto ienākumu 28 475,93 EUR, Augstākā tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesa pārkāpusi lietas izskatīšanas robežas.

[6.4] Lietā starp pusēm nav strīda, ka atbildētājs ir pieļāvis konkurences aizlieguma pārkāpumu un prasītājai atbilstoši Komerclikuma 171.panta otrajai daļai ir tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību vai attiecīgo darījumu atzīšanu par tādiem, kas noslēgti sabiedrības vārdā, un gūtā ienākuma vai prasījuma tiesību nodošanu sabiedrībai.

Minētajā normā, kā pamatoti norādīts kasācijas sūdzībā, ietverti divi patstāvīgi prasījumi: 1) tiesības prasīt zaudējumu atlīdzību, 2) attiecīgo darījumu atzīšanu par tādiem, kas noslēgti sabiedrības vārdā, un gūtā ienākuma vai prasījuma tiesību nodošanu sabiedrībai.

[6.5] Konkrētajā gadījumā SIA „ADONĪDS" 2013.gada 2.maijā cēlusi prasību pret /pers. B/ par zaudējumu atlīdzības piedziņu negūtās peļņas veidā, pamatojoties uz 171.panta otro daļu, Civillikuma 1770.-1773., 1779.pantu, lūdzot piedzīt no SIA /Nosaukums B/ zaudējumus – negūto peļņu 10 303,04 Ls.

Prasība precizēta 2013.gada 24.maijā, lūdzot piedzīt no /pers. B/ zaudējumu atlīdzību SIA /Nosaukums B/ 2012.gadā gūtās peļņas 20 013 Ls apmērā (*sk. lietas 1.sējuma 67.-77.lpp.*). Prasības summa 2015.gada 13.maijā precizēta, lūdzot piedzīt zaudējumu atlīdzību
SIA /Nosaukums B/ 2012.gadā gūtās peļņas 28 475,93 EUR apmērā (*sk. lietas 2.sējuma 56.lpp.*).

Pirmās instances tiesa prasību šajā daļā noraidīja, atzīstot, ka ar lietā esošiem pierādījumiem SIA „ADONĪDS" zaudējumu izcelsme, to pamatotība un esība 28 475,93 EUR nav konstatējama. Minētā summa ir SIA /Nosaukums B/ peļņa, bet prasītāja ar ekonomiskiem aprēķiniem un pārbaudāmiem pierādījumiem, ka atbildētāja prettiesiskās rīcības dēļ minētā naudas summa ir prasītājas negūtā peļņa, nav pierādījusi.

[6.6] Pārsūdzot spriedumu, prasītāja apelācijas sūdzībā grozījusi savu prasījumu, nosaucot par precizējumiem, un lūgusi tiesu visus darījumus sabiedrības pamatdarbības jomā, ko 2012.gadā noslēgusi SIA /Nosaukums B/, atzīt par tādiem, kas noslēgti SIA „ADONĪDS" vārdā, un SIA /Nosaukums B/ 2012.gadā gūto ienākumu (peļņu) 28 475,93 EUR nodot
SIA „ADONĪDS" (*sk. lietas 2.sējuma 86.-87., 94., 98.-99.lpp.*).

Tādējādi prasītāja apelācijas sūdzībā grozījusi prasības pamatu, kas apelācijas instances tiesā nav pieļaujams, bet apelācijas instances tiesa, pārkāpjot Civilprocesa likuma 426.panta otrās daļas noteikumus, izskatījusi prasījumu, kas nebija izskatīšanas priekšmets Kuldīgas rajona tiesā.

[6.7] Ņemot vērā iepriekš minēto, Augstākā tiesa atzīst, ka apelācijas instances tiesas spriedumu šajā daļā nevar atzīt par likumīgu un pamatotu, tādēļ šajā daļā tas ir atceļams.

[7] Piedziņa par zaudējumu atlīdzību 6067,43 EUR, kas nodarīti sabiedrībai, pārdodot kravas seglu vilcēju /TL marka/ zem patiesās vērtības, pamatota ar Komerclikuma 169.panta pirmo un otro daļu, ka valdes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam. Atbilstoši minētā panta trešajai daļai valdes loceklis var atbrīvoties no atbildības, ja viņš pierāda, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks.

Tādējādi atbilstoši minētajam tiesiskajam regulējumam atbildētājam, lai atbrīvotos no atbildības, ir jāpierāda, ka 2005.gada 28.decembrī par 14 098,25 Ls jeb 20 060 EUR iegādātu kravas seglu vilcēju /TL marka/, to pārdodot 2011.gada 20.decembrī par 2000 Ls jeb
2845,74 EUR, atbildētājs ir rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks, respektīvi nav pieļāvis pat vieglu neuzmanību, tādējādi nenodarot zaudējumus sabiedrībai.

[7.1] Atbildētājs, iebilstot pret prasību, norādījis, ka minētajam autotransporta līdzeklim bijusi bojāta ātrumkārba, tas nav ticis ekspluatēts un tā remontā bija jāiegulda naudas līdzekļi, tāpēc tas pārdots par 2000 Ls.

Pierādījumi par minētā transportlīdzekļa tehnisko stāvokli atsavināšanas brīdī lietas materiālos nav atrodami. Turklāt, kā redzams no Kuldīgas rajona tiesas 2015.gada 27.maija sprieduma, no atbildētāja prasītājas labā piedzīti 1409,54 EUR par kravas seglu vilcēja
/TL marka/ remontā izlietotajiem SIA „ADONĪDS" līdzekļiem pēc tā atsavināšanas
SIA /Nosaukums B/. Pirmās instances tiesas spriedums šajā daļā nav pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā. No minētā secināms, ka kravas seglu vilcēja remontā nedz atbildētājs, nedz SIA /Nosaukums B/ līdzekļus nav ieguldījuši, tādējādi palielinot tā vērtību. Līdz ar to nav pamata pievērsties citiem kasācijas sūdzības argumentiem attiecībā par pierādījumiem, kas apstiprinātu nepieciešamību atsavinātajam transportlīdzeklim veikt remontu, jo no tiem nevar secināt par kravas seglu vilcēja /TL marka/ faktisko tehnisko stāvokli un tajā objektīvi nepieciešamajiem ieguldījumiem.

Katrā ziņā, kā izriet no lietas materiāliem, atbildētājs ar minēto transportlīdzekli ir veicis saimniecisko darbību un no tās guvis peļņu, kas arī netiek apstrīdēts. Šādos apstākļos kasācijas sūdzības argumentu, ka minētā transportlīdzekļa tehniskais stāvoklis nepieļāva ekspluatāciju un remonta veikšana nebija ekonomiski lietderīga, sekojoši arī tā pārdošanas cena noteikta atbilstoši tā tehniskajam stāvoklim, neesot pierādījumiem par transportlīdzekļa konkrētiem defektiem un atbildētāja ieguldījumiem to novēršanā, nevar atzīt par pamatotu.

[7.2] Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai (*Katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība*), atbildētājam, neatzīstot prasību, jāpierāda ne tikai prasītājas prasījumu nepamatotība, bet arī savu iebildumu pamatotība. Šim nolūkam atbildētājam bija jāpierāda, ka 2011.gadā atsavinātā kravas seglu vilcēja vērtība 2000 Ls jeb 2845,74 EUR atbilda tā tirgus vērtībai, neaprobežojoties ar prasītājas iesniegtā eksperta atzinuma kritiku, kā to pamatoti norādījusi apelācijas instances tiesa. Turklāt apstākļos, kad minētais transportlīdzeklis atradās SIA /Nosaukums B/ īpašumā un ir pieejams apskatei, pretēji prasītājas iespējām, atbildētājam savu iebildumu pamatojumam atbilstoši Civilprocesa likuma 10.pantā noteiktajam pušu sacīkstes principam nebija šķēršļu iesniegt atbilstošu novērtējumu, kuru tiesai saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.pantu pienākums novērtēt kopsakarā ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem.

[7.3] Ievērojot minēto, Augstākā tiesa nesaskata pamatu tiesas sprieduma atcelšanai daļā, ar kuru no atbildētāja prasītājas labā piedzīta zaudējumu atlīdzība 6067,43 EUR.

[8] Tā kā tiesāšanās izdevumu aprēķins atkarīgs no piedzenamās summas apmēra, atceļams arī spriedums daļā, ar kuru no /pers. B/ prasītājas labā piedzīta valsts nodeva 3060,69 EUR un ar lietas vešanu saistītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai 2205 EUR.

[9] Atceļot spriedumu daļēji, saskaņā ar Civilprocesa likuma 458.panta otro daļu /pers. K/, kura veikusi drošības naudas samaksu /pers. B/ vietā, atmaksājama drošības nauda 284,57 EUR.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 2.punktu, Augstākā tiesa

nosprieda:

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 3.novembra spriedumu daļā, ar kuru no /pers. B/ SIA „ADONĪDS" labā piedzīta zaudējumu atlīdzība
28 475,93 EUR, valsts nodeva 3060 EUR un izdevumi advokāta palīdzības samaksai
2205 EUR, atcelt un lietu šajā daļā nodot jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Atmaksāt /pers. K/ drošības naudu 284,57 EUR (divi simti astoņdesmit četrus *euro* un 57 centus).

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese	(paraksts)	V. Cīrule
Tiesnese	(paraksts)	Z. Pētersone
Tiesnese	(paraksts)	A. Vītola

NORAKSTS PAREIZS
Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Civillietu departamenta tiesnese V. Cīrule
Rīgā, 2017.gada 28.decembrī